

CE-mærkning i vejsektoren

– hvor er snublestenene?

CE-mærket vejdstyr bliver efterspurgt i stigende grad. Vejdirektoratet og mange rådgivere melder nu klart ud, at det ikke kun er Vejdirektoratets projekter, men også de kommunale projekter, der kræver CE-mærkning af det vejdstyr, de bruger.

Seniorkonsulent Jens Gorm Rasmussen, Dansk Standard
jgr@ds.dk

Vejdirektoratet har styr på, hvad de kræver af leverandørerne, men nogle af rådgiverne halter endnu efter. Noget af det tilgængelige udbudsmateriale lider stadig under den tidligere praksis ”vi må nok hellere skrive lidt ekstra”. I denne artikel vil jeg fokusere på snublestenene og beskrive, hvordan en god ydeevnedeklaration kan udformes, og hvordan den kan leveres til kunden.

Forstå en harmoniseret standard

En harmoniseret standard er udarbejdet med en teknisk del og et Annex ZA. Annex ZA er informativt, så det kan være svært at forstå, hvordan standarden skal læses, og hvordan man skal stille kravene til produktet. Byggevareforordningen skriver direkte, at CE-mærkningen skal være den eneste mærkning, der erklærer overensstemmelse med byggevarens væsentlige egenskaber. Dette betyder, at myndigheder og offentlige bygherrer ikke kan stille supplerende krav til egenskaber, der ikke er nævnt i Annex ZA.

Populært sagt kan der være både frivillige og obligatoriske dele af en standard. Den obligatoriske del tager udgangspunkt i Annex ZA, som beskriver hvilke krav myndighederne (i hele EU) stiller til det konkrete produkt. Annex ZA fortæller både hvilke egenskaber, der skal deklareres, men også om producenten skal certificeres, og hvordan CE-mærkningen udformes.

I princippet er en harmoniseret standard et redskab til at bestemme og deklarere en byggevares egenskaber. Egenskaberne listes i CE-mærkningen og ydeevnedeklarationen som en form for varedeklaration. Denne varedeklaration tager udgangspunkt i Annex ZA tabel ZA1 og er de egenskaber, en offentlig bygherre kan stille krav til.

Rådgiverens snublesten

Den ”gode” ingeniør, der ikke er bekendt med,

hvordan Byggevareforordningen og de harmoniserede standarder virker, vil jo læse standarden forfra og derfor let komme til at overse de lovmæssige bestemmelser, der er i Annex ZA. Dette medfører, at der ofte stilles krav, der har udgangspunkt i den frivillige del af standarden, og som en offentlig bygherre ikke kan kræve.

Den gyldne regel er, at en harmoniseret standard skal læses bagfra (annex ZA). Vi oplever ofte den fejl, at den rådgivende ingeniør kopierer en tabel fra selve standarden, der både indeholder de frivillige afsnit og de afsnit i standarden, der henvises til fra Annex ZA.

En anden fejl er, at der stilles krav om, at der skal fremsendes en typeprøvningsrapport, hvilket også strider imod reglerne. De fleste produkter på vejdstyrsområdet er placeret i avcp system 1, hvilket betyder at et notificeret organ både har medvirket til typeprøvning og har certificeret producenten.

For at kunne blive notificeret organ i Danmark skal man være akkrediteret af DANAK. Det betyder, at producenten overvåges af det notificerede organ, og det notificerede organ overvåges af DANAK.

Producentens snublesten

Byggevareforordningen beskriver tydeligt, hvad et CE-mærke skal indeholde, og hvordan en ydeevnedeklaration skal udformes. Inden vi overgik til byggevareforordningen, var kravet fra byggevaredirektivet, at CE-mærkningen skulle ledsages af en overensstemmelseserklæring i lighed med f.eks. maskindirektivet. Efter overgangen er det nu vigtigt, at producenterne giver deres CE-mærkning et serviceeftersyn og opdaterer overensstemmelseserklæringen til en ydeevnedeklaration.

Både CE-mærkning og ydeevnedeklaration er ganske godt beskrevet i selve forordningen, men det er jo de færreste, der læser den, så det er vigtigt af få inspiration andre steder fra. De relevante standarder giver ikke meget hjælp, da de fleste stadig indeholder beskrivelsen af CE-mærkningen i forhold til byggevaredirektivet,

som blev erstattet af byggevareforordningen i 2013.

På byggevareinfo.dk findes der skabelon og vejledning til en ydeevnedeklaration, som kan bruges.

Et af de nye krav i byggevareforordningen til CE-mærkningen er, at der skal være sporbarhed fra CE-mærket til ydeevnedeklarationen. Det er nu blevet tilladt at anbringe ydeevnedeklarationen på en hjemmeside i stedet for at sende en papirkopi, hver gang der leveres en vare. Dette stiller dog krav til, at man kan finde vej fra det CE-mærke, der sidder på byggevaren, til det præcise sted på hjemmesiden, hvor ydeevnedeklarationen findes.

Forhandlerens snublesten

Som forhandler skal du sikre dig, at den byggevare, du forhandler, skal være CE-mærket, samt at der findes en ydeevnedeklaration.

En af de andre snublesten er ”private label”. Byggevareforordningen beskriver helt klart, at i det øjeblik en forhandler/importør sælger en byggevare under eget navn, så påtager han sig producentens forpligtelser og ansvar.

Der er forskellige måder dette kan gøres på, men husk at en byggevare med ét navn og en ydeevnedeklaration og dokumentation med et andet navn ikke kan godkendes.

Bygherrens snublesten

Bygherren står jo med ansvaret i sidste ende, og den værste snublesten er valget af rådgiver. Mange offentlige bygherrer har jo indrettet sig med at bruge rådgivende ingeniører, når der udbydes bygge- og anlægsgøder, og det kan være svært at være opdateret på præcist, hvilke krav, der gælder for CE-mærkning af byggevarer. Derfor er det vigtigt for en bygherre, at han spørger ind til, om den rådgiver, han ansætter, er fuldt opdateret på Byggevareforordningen.

Der findes uddybende information om overgangen fra Byggevaredirektivet til Byggevareforordningen på byggevareinfo.dk ■